

PGO on Air in het kort

Januari 2021 start* de uitvoeringsfase – of fase II – van het programma PGO on Air. Het programma wil Persoonlijke Gezondheidsomgevingen (hierna PGO) breder bekend maken en het gebruik van PGO's stimuleren. Dit doen we samen in de PGO-alliantie die bestaat uit patiënten-, branche-, consumenten- en welzijnsorganisaties. Deze samenwerking is noodzakelijk om de doelen te bereiken. Het programma loopt tot 31 december 2022.

Meer inzicht in eigen gezondheidsgegevens

Op dit moment zijn de gezondheidsgegevens van alle Nederlanders verspreid over veel verschillende zorgverleners en instanties. Hierdoor zijn mensen niet in staat zelf regie te voeren over de eigen gezondheid. Met een PGO kun je zelf gegevens ophalen, verbinden, verrijken en gebruiken. En daarmee draagt een PGO bij aan meer inzicht, vertrouwen en grip op je eigen gezondheid.

Wat is een PGO?

Een PGO is een app of website waarmee iedereen, met of zonder zorgvraag, informatie over de eigen gezondheid kan bijhouden en delen. Die PGO's zijn nu nog in ontwikkeling. Iedereen kan zelf kiezen welk PGO hij gaat gebruiken. PGO's met een MedMij-label zijn veilig en betrouwbaar.

Straks bieden PGO's de mogelijkheid om:

- (medische) gegevens van verschillende zorgverleners te verzamelen en bij te houden,
- (medische) gegevens te delen met andere zorgverleners,
- persoonlijke gezondheidsgegevens, ook uit apps en wearables, toe te voegen,
- en een koppeling te maken tussen al deze gegevens om zo actief te werken aan je gezondheid, zelf en/of samen met je zorgverlener(s).

PGO-alliantie

Omdat PGO's nu nog onbekend zijn bij toekomstige gebruikers en zorgverleners, vormen we met meer dan 30 organisaties een brede [PGO-alliantie](#) om gezamenlijk aan die bekendheid te werken en het gebruik te bevorderen. Deze alliantie is een samenwerkingsverband van vertegenwoordigers van gebruikers: consumenten- en patiëntenorganisaties, branche- en beroepsorganisaties in de zorg en andere belanghebbenden, zoals verzekeraars. Aan de alliantie nemen ook twee partners deel met een bijzondere positie:

1. Stichting MedMij: MedMij schept de voorwaarden voor betrouwbare en veilige PGO's. Inmiddels zijn er 30 PGO's met een MedMij-label. De Patiëntenfederatie spreekt alleen over PGO's als ze een MedMij-label hebben.
2. Het ministerie van VWS: VWS subsidieert het programma PGO on Air. Daarnaast werkt het ministerie ook op andere gebieden aan (digitale) gegevensuitwisseling, bijvoorbeeld met de VIPP-programma's, en relevante wet- en regelgeving. Tot slot communiceert het ministerie met het algemeen publiek en is dan ook aangesloten als partner bij de alliantie.

Met deze twee partners is de samenwerking intensiever en is er regelmatig afstemming en overleg over de voortgang.

* Deze aanvraag is oktober 2020 ingediend bij VWS. Er is in totaal 4,5 miljoen euro gehonoreerd voor fase II 2021-2022.

Programma PGO on Air opgedeeld in pijlers

Het programma is opgedeeld in vier pijlers met elk eigen doelstellingen:

- Pijler 1 - Doelgroepgerichte communicatie
- Pijler 2 - PGO kiezen
- Pijler 3 - Vraag en aanbod
- Pijler 4 - Kennis en vaardigheden

Deze vier pijlers versterken elkaar: gebruikerservaringen opgedaan in de ene pijler voeden de ontwikkelingen in de andere pijlers en vice versa. Alliantiepartners kunnen zich inschrijven voor bijdragen aan pijler 1, 3 en 4. De Patiëntenfederatie voert Pijler 2 uit, waarbij zij belanghebbende partijen vraagt input te gaan leveren.

De rollen luisteren en vertellen voor iedereen

Bij voorkeur en waar mogelijk wordt opgetrokken met de alliantiepartners voor het ophalen of verspreiden van kennis. Alliantiepartners kunnen kiezen uit verschillende rollen: luisteren, vertellen en uitvoeren. De meeste alliantiepartners hebben gekozen voor de rollen 'luisteren' en 'vertellen'. Dit doen zij binnen hun bestaande opdracht en hun organisatiedoelstellingen.

De rol 'Luisteren':

PGO on Air legt alles uit rondom PGO's en welke ontwikkelingen er spelen. Hier krijg je je vragen beantwoord en hoor je de laatste stand van zaken rondom PGO's. In deze rol kun je ook bedenken wat er nodig is om later de rol van vertellen op te pakken.

De rol 'Vertellen':

Met de informatie uit PGO on Air ga je je achterban actief informeren over het nut en de werking van PGO's, vragen naar hun bevindingen en ervaringen met PGO's en dit delen met de PGO-alliantie.

De rol uitvoeren voor een klein deel van de partners

De rol 'Uitvoeren' betekent dat een alliantielid een deelresultaat van het programma voor zijn rekening neemt. Hiervoor is financiering bij de pijlers 3 (vraag en aanbod) en 4 (kennis en vaardigheden). Het programmateam zal een uitvraag daarvoor doen.

Het gaat hierbij om:

- Het ophalen van specifieke gebruikerservaringen pijler 3;
- De ondersteuning bij praktijksituaties in pijler 3 (pilots, GLG's, proeftuinen);
- Inzet van expertise voor het overdragen van kennis en vaardigheden bij de alliantiepartners in pijler 4.

Voor het proces van aanvragen en toewijzen van deelopdrachten is een procedure met criteria opgezet.

De programmapijlers in detail

Pijler 1 Doelgroepgerichte communicatie

Pijler 1 wil de bekendheid vergroten van PGO's bij iedereen, mensen met of zonder zorgvraag, maar ook bij mantelzorgers, zorgverleners en zorgaanbieders.

Begin 2021 starten we de uitvoering van de doelgroepgerichte communicatiecampagne, passend bij de stappen in het programma en in aansluiting bij de deadlines van de VIPP's.

Hiervoor is in fase I de basis gelegd: de webpagina, nieuwsbrief, en belangrijkste communicatiemiddelen zijn gemaakt om het verhaal van PGO's te vertellen en samen met de alliantiepartners is de communicatiestrategie ontwikkeld.

Dit doen we met behulp van verschillende activiteiten:

- a. We verdiepen de resultaten van de doelgroeponderzoeken onder algemeen publiek en zorgverleners om nog beter te weten wat toekomstig PGO-gebruikers nodig hebben om wel of niet met een PGO aan de slag te gaan. Om zo de communicatiestrategie verder te verfijnen. Dit doen we bij verschillende doelgroepen waarbij we specifiek aandacht hebben voor laaggeletterden en mensen met lage gezondheids- en digivaardigheden, zodat zij niet worden uitgesloten van PGO's.
- b. Uitvoeren van de in fase I ontwikkelde communicatiestrategie, onder meer door:
 - opzetten website voor de PGO-alliantie waarop al het ontwikkelde materiaal en opgedane kennis in de verschillende pijlers wordt ontsloten;
 - ontwikkelen van communicatiemiddelen die aansluiten bij de behoeften van verschillende doelgroepen, en door de alliantiepartners kunnen worden gebruikt (white label);
 - delen van succesverhalen
 - gerichte inzet social media met (betaalde) campagnes specifiek voor een doelgroep of regio;
 - een maal per jaar gezamenlijk MedMij/PGO on Air-event
 - regelmatige nieuwsbrief voor alliantiepartners
 - ontwikkelen van online en offline materiaal om aan te haken bij externe events en bijeenkomsten. Denk aan een roadshow met PGO-informatiemarkten bij zorgverleners, bibliotheken en de Slimme Zorg Estafette.
- c. Bij het ontwikkelen van middelen en uitvoeren van de strategie zorgen we voor betrokkenheid bij en aansluiting op de communicatie van VWS, MedMij, VIPP's, PGO-leveranciers en andere alliantiepartners. Hiervoor ontwikkelen we een communicatiekalender die ook beschikbaar is voor externen.
- d. Er vindt 1 keer per jaar een kwantitatief online bekendheidsonderzoek plaats, waarbij 'geholpen' en 'ongeholpen' bekendheid met PGO's wordt onderzocht. Nulmeting in januari 2021. Zodat we weten of:
 - patiënten en gezonde burgers vaker vragen naar PGO's;
 - zorgverleners vaker gesprekken hebben met patiënten die een PGO gebruiken;
 - zorgverleners vaker een PGO aanbevelen.

We sluiten in fase II waar mogelijk aan bij de campagne 'Samen beslissen'. Het gebruiken van een PGO geeft gebruikers handelingsperspectief in het voorbereiden van het gesprek met de zorgverlener.

Mogelijkheden PGO-alliantiepartners in pijler 1:

- alliantiepartners in de rol uitvoeren kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de communicatiemiddelen, zodat deze aansluiten bij hun specifieke doelgroep;
- alliantiepartners in de rol uitvoeren kunnen zelf ontwikkelde communicatiemiddelen en succesverhalen aanleveren die relevant zijn voor anderen;
- alliantiepartners in de rol uitvoeren kunnen bijdragen aan bijeenkomsten door het geven van presentaties en workshops;
- alliantiepartners in de rol uitvoeren kunnen de bekendheidsonderzoeken onder hun achterban verspreiden, zodat ook daar wordt getoetst of hun achterban al bekender is met PGO's.

Communicatiemiddelen samen en voor de partners

De communicatiemiddelen worden door het programmateam in samenwerking met alliantiepartners ontwikkeld. De middelen zijn beschikbaar voor de alliantiepartners. Het budget blijft onder de aansturing van het programma PGO on Air om het overzicht te houden op de communicatiemiddelen en daarmee schaalvoordelen te realiseren en van elkaar te leren. Voor communicatiemiddelen en onderzoeken is 375.000 euro aangevraagd in fase II (tot eind 2022).

Pijler 2 PGO kiezen

Pijler 2 wil potentiële gebruikers zo goed mogelijk ondersteunen bij het kiezen van een PGO die bij hen past.

De hoofdactiviteiten richten zich vooral op het verbeteren en verder ontwikkelen van de keuzeondersteunende hulpmiddelen – bijvoorbeeld met reviews van gebruikers en filteropties – zodanig dat deze voor iedereen geschikt en toegankelijk zijn. Daarnaast is het van belang dat de informatie in deze middelen actueel is en dat de keuzeondersteunende hulpmiddelen breed beschikbaar zijn. Daarnaast bekijken we of PGO-gebruikers input kunnen achterlaten in de keuzehulp om de PGO's te verbeteren.

Mogelijkheden PGO-alliantiepartners in pijler 2:

Deze pijler wordt uitgevoerd door het programma PGO on Air. Waar nodig zoekt het programma kennis en expertise bij de partners uit de PGO-alliantie. Dit betreft een uitvraag bij specifieke doelgroepen. Hier is in totaal 41.000 euro aangevraagd.

Pijler 3 Vraag en aanbod

Pijler 3 wil inzicht krijgen in belemmerende en bevorderende factoren van PGO-gebruik zodat het aanbod van de PGO-leveranciers steeds beter aansluit bij de vraag.

Dit doen we met behulp van verschillende activiteiten:

- a. Het raadplegen van (potentiële) PGO-gebruikers: we faciliteren droomsessies en focusgroepen om de behoeften bij diverse gebruikersgroepen te achterhalen. Het gaat hierbij ook over de functionele kant van PGO's, wat ze moeten kunnen.
- b. Het ophalen van gebruikerservaringen: door gebruikerservaringen in bestaande praktijksituaties, zoals in gecontroleerde livegangen van MedMij en pilots en proeftuinen bij VIPP-programma's. Dit gebeurt nu nog niet en is essentieel voor de implementatie. En waar nodig starten we in samenwerking met MedMij of andere partijen pilots als er belangrijke gebruikersgroepen worden vergeten. Bij deze gebruikerservaringen gaat het over functionaliteiten – biedt een PGO wat ik nodig heb – en het gebruiksgemak/de toegankelijkheid van een PGO.
- c. Communiceren over gebruikerservaringen: de input die we ophalen uit activiteit a en b communiceren we richting alliantiepartners en PGO-leveranciers. Door middel van factsheets, handreikingen en inspirerende praktijkverhalen. Ook vormen de gebruikerservaringen input voor de leermiddelen die ontwikkeld worden in pijler 4. Door een overzichtskaart te maken met alle lopende initiatieven communiceren we waar welke pilots worden uitgevoerd en bieden we partijen de mogelijkheid daarbij aan te sluiten of van te leren.
- d. Het organiseren van een feedbackloop: door bijeenkomsten te organiseren met alliantiepartners en PGO-leveranciers verkennen we wat de optimale werkwijze is waardoor de feedback tussen PGO-gebruikers en PGO-leveranciers kan plaatsvinden. Deze verkenning leidt tot een duurzame feedbackloop tussen beide partijen waarin PGO on Air faciliteert en verbindt.

Mogelijkheden PGO-alliantiepartners in pijler 3:

Voor de PGO-alliantiepartners is in totaal 160.000 euro aangevraagd voor het ophalen van de gebruikerservaringen in de pilots en proeftuinen.

Pijler 4 PGO kennis en vaardigheden

Pijler 4 wil producten ontwikkelen die iedereen op een laagdrempelige manier kennis laat maken met een PGO. En hen helpt te werken met PGO's, zodat ze gebruikt worden voor de bevordering van de gezondheid (zelf of samen met je zorgverlener).

Dit doen we met behulp van verschillende activiteiten:

- a. We zetten een (besloten) website (of ander medium) op waarop we leermiddelen ontsluiten, zoals video's en animaties, factsheets, e-learnings, best practices en use cases.
- b. We halen op welke wensen en verwachtingen er leven voor die hulp- en leermiddelen, ook bij specifieke groepen zoals mensen met lagere gezondheids- en digivaardigheden.
- c. De inhoud van de leermiddelen wordt ontwikkeld op verschillende niveaus:
 - Wat is een PGO, hoe kies ik een PGO, hoe log ik in bij een PGO, etc.
 - Hoe ga ik als huisarts/apotheker/fysiotherapeut etc. om met een zorgvrager die gebruik maakt van een PGO? Wat moet ik dan als zorgverlener kennen en kunnen? Deze content is of wordt ontwikkeld door PGO-alliantiepartners zelf en wordt zichtbaar gemaakt via de (besloten) online omgeving van de PGO-alliantie.
- d. Daarnaast creëren we offline hulp voor PGO-gebruik. Hiertoe dragen we kennis over aan medewerkers van onder andere de Digi-hulplijn, tabletcoaches en Digi-coaches.
- e. We ontwikkelen een PGO-simulatie zodat PGO-gebruikers kunnen oefenen met een PGO. Daarnaast gaat de simulatie in op het effect dat PGO-gebruik heeft op de relatie tussen PGO-gebruikers en zorgverleners. Hoe verandert PGO-gebruik het gesprek in de spreekkamer, en welke leereffecten zijn te verwachten?

Mogelijkheden PGO-alliantiepartners in pijler 4:

Voor de PGO-alliantiepartners is in totaal 246.000 euro aangevraagd voor de inzet van expertise voor het ophalen van de behoefte en overdragen van kennis en vaardigheden.

Management, aanpak en planning PGO on Air

De programmamanager en de programma-adviseur zijn verantwoordelijk voor het programma PGO on Air, de 4 pijlers en de PGO-alliantie. Vanuit het programma vindt (proces)communicatie over PGO on Air plaats en er is regelmatig overleg met MedMij, VWS en de VIPP-programma's.

Vanwege de veelheid aan alliantiepartners, de afhankelijkheden van planningen bij VIPP-programma's en MedMij en daarbij nog de inhoudelijke relaties tussen de pijlers, kiezen we voor een agile aanpak.

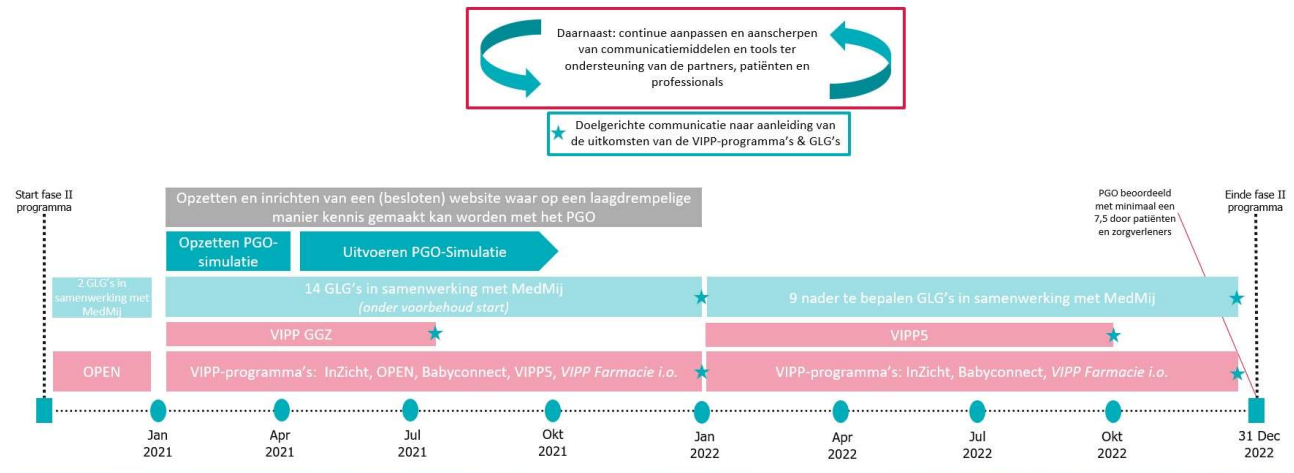
Planning

Een agile aanpak wil zeggen dat we snel toewerken naar eerste versies van 'producten' binnen de verschillende pijlers om vanuit daar deze steeds verder te verfijnen en verbeteren. Een belangrijke reden om dit zo te doen is de diversiteit aan alliantiepartners.

De diversiteit aan alliantiepartners zorgt ervoor dat er veel ontwikkelingen plaatsvinden. Ontwikkelingen die ook effect op elkaar kunnen hebben. Bijvoorbeeld ervaringen die op worden gedaan bij huisartsen kunnen inzichten verschaffen die ook relevant zijn voor de langdurige zorg. Hierbij zijn wij ook afhankelijk van de planningen van de VIPP-programma's en MedMij.

Samenvatting aanvraag fase II PGO on air

In de planning van het programma sluiten we zoveel mogelijk aan bij de mijlpalen vanuit de VIPP-programma's (met een eigen looptijd) en de gecontroleerde livegangen van MedMij. In 2021 zullen dit er waarschijnlijk veertien zijn en in 2022 negen.



Subsidieaanvraag

De aanvraag is oktober 2020 ingediend bij VWS. Er is in totaal 4,5 miljoen euro gehonoreerd voor fase II 2021-2022.

Daarbinnen is 6,2 FTE aangevraagd voor de personele inzet van de Patiëntenfederatie ten behoeve van de pijlers en programmamanagement in fase II.

Voor inhuur van externe kennis, expertise en consultancy is voor het gehele programma in fase II (pijlers en programmamanagement) 1.065.000 euro aangevraagd.

Voor fase II is aan materiële kosten (o.a. onderzoeken, communicatiemiddelen, events, bijeenkomsten, platform en keuzeondersteunende hulpmiddelen) 1.235.000 euro aangevraagd.

Voor de rol uitvoeren door de PGO-alliantiepartners is voor fase II in totaal 450.000 euro aangevraagd.